

GONG-ovi prijedlozi za poboljšanje Europske građanske inicijative

U Zagrebu, 25. srpnja 2017.

Informativna kampanja Europske građanske inicijative

Potrebno je propisati obaveze medija prema akterima u Inicijativi, tako da osiguraju jednak pristup i uvjete plaćanja plaćenih oglasa, uz ograničavanje količine zakupljenog prostora i uz jasno razlikovanje informativnog dijela programa unutar kojeg, prilikom besplatnog pojavljivanja, treba osigurati transparentne i objektivne kriterije¹.

Potrebno je propisati proceduru u kojoj bi se, prije i nakon registriranja Inicijative, u određenom roku akteri mogli izjasniti pripadaju li opciji „protiv“ ili opciji „za“ kako bi imali mogućnost koristiti javni medijski prostor za predstavljanje argumenata po uzoru na pravila izborne komisije Velike Britanije². Takvi akteri, bilo da se radi o udrugama, političkim strankama ili drugim pravnim osobama imali bi određeni rok za registraciju pri nekom tijelu EU-a.

Svaki registrirani akter bi imao određena prava, primjerice, pravo trošenja novca u kampanji do određenog iznosa, pravo na medijsko predstavljanje, ali i obveze u smislu transparentnosti rada i podnošenja financijskih izvještaja.

Mediji moraju osigurati jednaku i ravnopravnu zastupljenost i opcije „protiv“ i opcije „za“ u smislu kvalitete termina dodijeljenog pojedinoj opciji ili pozicije teksta u tiskanim i internetskim medijima.

Mediji će organizirati i sučeljavanja na kojima će biti zastupljena i opcija „protiv“ i opcija „za“. Ukoliko postoji više opcija „protiv“ i „za“, mediji temeljem uredničke slobode bira predstavnika pojedine opcije koje smatraju relevantnima i za koje smatra da ima širu potporu, primjerice, pojedini udruge i drugih aktera.

Javni mediji moraju organizirati sučeljavanje i ukoliko nema druge strane.

Javna sredstva ne smiju biti upregnuta u korist bilo koje od kampanja³, ali u slučaju kampanje Inicijative, vlasti i mediji trebaju biračima na vrijeme osigurati objektivne informacije⁴. Ukoliko komercijalni mediji zauzimaju ili podržavaju određenu poziciju, moraju je jasno deklarirati poštujući profesionalne standarde izvješćivanja.

U kampanjama Inicijativa od javnih medija se očekuje posebna pažnja i sustavno i kvalitetno informiranje o prijedlogu Inicijative, a ne samo sučeljavanje suprotstavljenih strana koje može, bez sveobuhvatnog pristupa, pojačati polarizaciju društva. Ukoliko bi se procedure i osnovni pojmovi Inicijative regulirali kao i u izbornim kampanjama, onda bi preostalo oblikovanje posebne regulacije predkampanje građanskih inicijativa, tako da se osigura primjereno izvještavanje o procesu prikupljanja potpisa.

---

¹ Guidelines for Constitutional Referendums at National Level adopted by the Venice Commission, Venice, July 2001, pg. 8

² <http://www.electoralcommission.org.uk/i-am-a/party-or-campaigner/campaigners-in-referendums#Guidance>

³ Code of Good Practice on Referendums adopted by the Venice Commission, Venice, March 2007. str. 20

⁴ Code of Good Practice on Referendums adopted by the Venice Commission, Venice, March 2007. str. 8

Financiranje kampanje

S obzirom da se radi o kampanji i inicijativama koje imaju za cilj utjecati na volju i odluku građana, potrebno je propisati pravila za financiranje i objavu podataka o financiranju kampanje Inicijative na tragu reguliranja transparentnosti financiranja izbornih kampanja uz obvezno objavljivanje nekoliko detaljnih financijskih izvještaja uz određivanje tijela koje će vršiti nadzor financijskih izvještaja kampanje.

Trajanje odluke donesene temeljem Inicijative

Važno je odrediti rok trajanja odluke donesene temeljem Inicijative jer prekratak rok trajanja može utjecati na besmislenost pokretanja Inicijative i umanjuje mogućnost stvarnog odlučivanja građana. Predlažemo da se, u skladu s načelom paralelizma procedura, odluka donesena na prijedlog Inicijative može izmijeniti samo novom Inicijativom, što je onda i poticaj vlastima da uključe i potaknu građane u odlučivanje ukoliko njihov politički program odstupa od određenog prijedloga Inicijative.

Posebno je potrebno istaknuti kako nije moguće pokrenuti Inicijativu koja bi bila usmjerena protiv temeljenih vrednota Europske unije te, primjerice, protiv sljedećih vrijednosti: slobode, jednakosti, nacionalne ravnopravnosti i ravnopravnosti spolova, mirotvorstva, socijalne pravde, poštivanja prava čovjeka, nepovredivosti vlasništva, očuvanja prirode i čovjekova okoliša, vladavine prava i demokratskog višestranačkog sustava.

Potrebno je uvesti mogućnost odustanka od Inicijative zbog, primjerice, postizanja dogovora s Europskom komisijom u ranijim fazama pokretanja Inicijative.